

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ
(ВІТЧИЗНЯНІ ТА ЗАРУБІЖНІ)**

Рівень освіти перший (бакалаврський)

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від «27» вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання курсу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Технології соціальної роботи (вітчизняні та зарубіжні)
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	основна
Курс/семестр	2/3
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Практичні заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pro

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу

Мета курсу: надання студентам необхідних знань з основ результативного і раціонального цілеспрямованого соціального впливу на особистість, застосування технологізації як способу оптимізації соціально орієнтованого результату для досягнення успіху соціальної роботи та забезпечення ефективності реалізації завдань соціального захисту населення.

Завдання курсу:

- сформувати знання про змістову і процесуальну сторони соціальної роботи в Україні і світі;
- ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями соціальної роботи в сучасному суспільстві;
- виробити вміння аналізувати факти та явища соціальної роботи, узагальнювати їх у контексті проблеми, яка розглядається;
- допомогти здобувачам освіти оволодіти методами, прийомами та засобами здійснення соціальної роботи в умовах полікультурної громади;
- виробити вміння здійснювати порівняльний аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду вирішення соціальних проблем із використання технологій соціальної роботи;
- озброїти студентів системою способів, методів, технологій соціального роботи, які позитивно зарекомендували себе у вітчизняній та зарубіжній практиці;

- сформувати вміння виокремлювати і творчо проваджувати кращі ідеї та досвід технологізації соціальної роботи різних країн для ефективної практики соціальної роботи в Україні;
- включати здобувачів вищої освіти у різні аспекти практичної соціальної роботи за допомогою участі в рольових, ділових іграх, тренінгах тощо;
- організувати та залучення здобувачів вищої освіти до пошукової діяльності через розробку соціальних проєктів, участь у роботі науково-практичних семінарів;
- сформувати у здобувачів освіти мотивацію до засвоєння загальних і часткових технологій соціальної роботи;
- розвивати у студентів позитивний соціальний потенціал: соціальний інтерес, соціальну чутливість, соціальну уяву; здатність до емпатії, співчуття, співпереживання.

Компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми у професійній діяльності.

ЗК 13. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності

СК 1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 8. Здатність застосовувати сучасні експериментальні методи роботи з соціальними об'єктами.

СК 13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проєктів і програм.

СК 17. Здатність виявляти і залучати ресурси інших фахівців, соціальних інститутів, державних та приватних установ для виконання завдань професійної діяльності.

СК 25. Здатність розуміти сутність, значення напрямів, форм і методів та технології соціальної роботи з різними категоріями клієнтів, координувати волонтерську діяльність.

Програмні результати навчання

РН 1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

РН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН 15. Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки.

РН 19. Залучати особистісні ресурси осіб, які звернулися за допомогою, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин.

3. Структура курсу

№ з/п	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Теоретичні основи технологій формування сприятливого середовища та забезпечення соціального благополуччя	Знання теоретичних основ технологій формування сприятливого середовища та забезпечення соціального благополуччя; володіння формами та методами роботи соціального працівника щодо покращення соціального благополуччя клієнтів.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
2.	Соціальна діагностика проблем осіб і груп. Соціальна реабілітація.	Знання теоретичних основ технологій соціальної діагностики та соціальної реабілітації. Вміння діагностувати причини соціальних проблем, котрі створюють складні життєві ситуації для індивіда, сім'ї, окремих груп. Володіння методами збору і оцінки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття

		інформації про клієнта. Володіння навиками проведення заходів, спрямованих на відновлення морального, психічного та фізичного стану осіб, їх соціальних функцій.	
3.	Технології соціального супроводу та соціальної адаптації.	Знання сутності, мети, завдань, принципів реалізації соціального супроводу клієнтів; вміння складати і реалізувати план соціального супроводу. Знання форм соціальної адаптації та рівнів адаптованості особистості до навколишнього середовища. Вміння застосовувати на практиці технології соціальної адаптації задля допомоги клієнтові у вирішенні особистих чи соціальних проблем.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
4.	Технології соціальної профілактики. Соціальне моделювання та проектування	Розуміти психологічні передумови, вміння визначити сутність і технології соціальної профілактики. Вміння застосовувати соціальне моделювання для прогнозування соціальних явищ. Вміння створювати та реалізовувати соціальні проекти.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
5.	Соціальна терапія проблем індивіда і групи	Знати сутність, види, методи соціальної терапії; вміння застосовувати найдієвіші методи соціальної терапії у практичній діяльності з індивідом чи групою.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
6.	Технології посередництва та консультування	Вміння здійснювати посередницьку та консультативну діяльність з метою інформування, допомоги та підтримки у знаходженні	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття

		шляхів вирішення проблемних ситуацій клієнта.	
7.	Соціально-педагогічні, соціально-психологічні та соціально-медичні технології вирішення проблем різних категорій населення	Вміти визначати особливості соціально-педагогічної роботи соціального працівника, знати основні принципи діяльності соціальних служб в освітніх закладах.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
8.	Структурні технології соціальної роботи	Вміти аналізувати та визначити напрями соціальної роботи у межах структурних технологій; визначати сутність технології партнерства соціальних служб та благодійних і громадських організацій.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття
9.	Технології соціального обслуговування в системі соціального захисту населення	Знати сутність, принципи технологій соціального обслуговування; аналізувати діяльність інституцій соціального обслуговування в Україні та за кордоном. Орієнтуватися в роботі територіальних центрів обслуговування пенсіонерів та самотніх непрацездатних громадян.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
10.	Інноваційні соціальні практики в системі соціального обслуговування	Володіти інноваційними соціальними практиками в системі соціального обслуговування населення, що застосовуються в Україні та світі. Усвідомлювати перспективи соціального адвокатування як інноваційної технології соціальної роботи. Знати сутність і специфіку, зарубіжний досвід фандрайзингу; практику краундфандингу в Україні та за	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

		кордоном; сутність і зміст технології паблік рілейшнз.	
11.	Конкретні технології соціальної роботи з різними цільовими групами і категоріями клієнтів.	Вміти аналізувати проблеми соціального захисту та соціальної допомоги різним категоріям клієнтів. Вміти розробляти змістове наповнення технологій соціальної роботи з: дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування; з молоддю; з жінками; з людьми похилого віку; з безробітними; з особами з інвалідністю; з мігрантами, біженцями; особами, що постраждали від війни.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань
12.	Технології організації та управління у закладах соціального захисту.	Володіти технологіями адміністративної соціальної роботи; технологіями управління персоналом і процесами у закладах соціального захисту. Вміти реалізувати технології соціального забезпечення, соціального обслуговування і соціального супроводу, застосовувати супервізію у практиці соціальної роботи.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття, виконання індивідуальних завдань

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	0
Семінарське заняття	25
Контрольна робота	10
Самостійна робота	10
Індивідуальне завдання	5
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – екзамен.</p> <p>Максимальна оцінка – 100 балів, з них: 50 балів за написання письмового екзамену; 25 балів за поточне оцінювання; 10 балів – за контрольну роботу; 10 балів – за самостійну роботу; 5 балів – за індивідуальне завдання.</p> <p>По завершенні теоретичного навчання середнє арифметичне усіх отриманих у 5-бальній шкалі оцінок на практичних заняттях множиться на ваговий коефіцієнт 5, відповідно – максимальний бал за усі отриманні заняття у підсумку може скласти 25 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	Повне та послідовне розкриття питань і завдань роботи.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів (25+10+10+5).
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
<p>Література:</p> <p><i>Базова</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Капська А. Й., Завацька Л. М., Грищенко С. В. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навчальний посібник. Київ : Видавничий Дім «Слово», 2011. 248 с. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с. Поліщук В. А. Професійна підготовка фахівців соціальної сфери: зарубіжний досвід. Тернопіль, 2003. 184 с. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. / М. Б. Євтух, С. В. Грищенко, Г. Й. Михайлишин. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2011. 388 с. 	

5. Технології соціальної роботи і соціальної допомоги в умовах трансформаційного періоду : навчально-методичний посібник / за заг. ред. А. О. Полянничко, А. В. Кирилук. Суми : ФОП Цьома, 2020. 336 с.
6. Шахрай В. М. Технології соціальної роботи : навчальний посібник. Київ, 2006. 464 с.

Додаткова

7. Борисова О. В., Кульга О. О., Знаткова О. М., Нікітіна В. В. Соціальна робота з вимушеними переселенцями в сучасній Україні : монографія. Київ : Кондор, 2019. 467 с.
8. Вайнола Р. Х. Технологізація соціально-педагогічної роботи: теорія та практика : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл., за спец. «Соц. педагогіка»]. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2008. 134 с.
9. Зверева І., Козубовська І., Керецман В., Пічкарь О. Соціальна робота з дітьми і молоддю (теоретико-методологічні аспекти). Ч. 1. Ужгород, 2000. 192 с.
10. Капська А. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю : навч.-метод. посібник. Київ : УДЦССМ, 2001. 220 с.
11. Кубіцький С. О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. 3-тє вид. доп. і перероб. Київ : Міленіум, 2015. 300 с.
12. Ратайчак Р. Соціальна робота благодійних організацій для бездомних у Силезії (Польща). *Social Work and Education*. 2022. № 9 (3). С. 434–443. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.3.9>
13. Сабат Н. Соціальна робота з особами, постраждалими у воєнний період. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С. 111–115.
14. Сабат Н. В., Гошовська М. І. Подолання відчуття самотності людей похилого віку засобами соціальних комунікацій. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 46. С. 198–202.
15. Сабат Н. В., Сабат Н. І. Духовно-моральні цінності у професійному становленні особистості майбутнього соціального працівника. *Обрії*. 2019. № 1(48). С. 61–65.
16. Сабат Н. І. Транснаціональна сім'я як об'єкт соціальної роботи. *Соціологія та соціальна робота в умовах національних та регіональних викликів*: матеріали доповідей та повідомлень міжнар. наук.-практ. конф., м. Ужгород, 27 вересня 2019 р. / за ред. І. В. Козубовської, Ф. Ф. Шандора. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2019. С. 86–87.
17. Сабат Н., Бондарюк Л. Міжнародний досвід та вітчизняне законодавство про соціальну роботу з уразливими категоріями осіб. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 23 квітня 2021 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин,

- Б. І. Ковбаса; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. С. 136–139.
18. Сабат Н., Бугай Є. Основні напрямки використання інтернет-технологій у соціально-педагогічному консультуванні. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Івано-Франківськ, 23 квітня 2021 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, Б. І. Ковбаса; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ : НАІР, 2021. С. 139–142.
19. Сабат Н., Гошовська М. Феномен самотності в людей похилого віку. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С. 100–104.
20. Сабат Н., Грабар С. Поняття та структура життєвих перспектив молоді. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С. 104–106.
21. Сабат Н., Пундор І. Люди похилого віку як соціальна спільність. *Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи* : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С. 117–120.
22. Семигіна Т. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції. *Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології* : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (15–16 березня 2018 року, Київ) / за ред. Ю. М. Швалба. Київ : КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90–194. URL: <http://psy.univ.kiev.ua/ua/scientificpublications/rozvyvalnyi-potentsial-suchasnoisotsialnoi-robotymetodolohii-ta-tekhnolohii>
23. Соціальна робота з дітьми та підлітками: проблеми, пошуки, перспективи / за ред. І. Пінчук, С. Толстоухової. Київ : УДЦССМ, 2000. 276 с.
24. Соціальна робота з людьми, які живуть із ВІЛ/СНІДом : метод. посібн. / за ред. Т. В. Семигіної. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 142 с.
25. Соціальна робота : [навчальний енциклопедичний словник-довідник] / за науковою ред. д. с. н., проф. В. М. Пічі. Вид. 4-те, виправлене, перероблене та доповнене. Львів : «Новий Світ - 2000», 2020. 618 с.

26. Стадник В. Блавт О. Соціально-педагогічна робота у сфері здоров'я: досвід Канади. *Social Work and Education*. 2022. № 9 (3). С. 392–404. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.3.6>
27. Столярик О., Семигіна Т. Соціальна робота із сім'ями, які виховують дітей з аутизмом: інтервенція з розвитку сильних сторін [монографія]. Таллінн : Teadmus, 2022. 188 с. URL : <https://bit.ly/3LIVtPb>

7. Контактна інформація

Кафедра	кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Сабат Наталія Іванівна Викладачі ЗВО України, запрошені за попереднім погодженням
Контактна інформація викладача	+380986702613 nataliia.sabat@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна добросесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної добросесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними

	змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час занять	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами, накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf <i>Рекомендовані платформи:</i> українська освітня платформа Prometheus ; безкоштовна освітня платформа Khan Academy ; українська студія онлайн-освіти EdEra ;

	онлайн-платформа Coursera .
--	---

Викладач

Сабат Н. І.